

100 جىلدىق كۇرەس جولىندا جانغا ساپارغا اتتالماقچى - اپتېكىلى قاينانگەرلەر 100

ۋاڭ درجو:

جېڭگاڭشانداغى ەر جۇرەك قوبلاشى

كوممۇنىستىك پارتىياسنا مۇشە بولادى. كە- زىندە وقۇشلار اترەتنىڭ بولمىشە اترەت باستىعى بولغان، گۇاڭجوۋ ساۋداگەرلەر جا- ساعى بۇلگىن تىنىشتاندىرۇغا جانە اسكەري مېلىتارىست چىن جىۋېڭمىندى جازالاۋدىڭ 2 رەتكى شىعسىقا جورىعنا قاتىناسقان. 1926 - جىلى خالقتىق توڭگەرىستىك ارمىياسىنىڭ 3 - شىسىنىڭ وزگەرتىپ قۇرۇ قىزمەتىنە قا- تىناسادى، شىعسى باعمت شارلاۋشىلار قو- سىنىنىڭ پارتيا ۋاكىلى بولپ، سولتۇستىككە جورىق سوعىسىنا قاتىناسادى. سوڭىنان جا- لىقتىق توڭگەرىستىك ارمىياسى 3 - جۇنى 26 - تۇانىنىڭ پارتيا ۋاكىلى بولادى. 1927 - جىلى خالقتىق توڭگەرىستىك ارمىياسى 4 - ارميا 25 - شىسى 74 - تۇانىنىڭ سانموۋجاڭى بولادى. وسى جىلدىڭ 8 - ايسىندا وسى تۇانىنىڭ اۋىر پۇلەمەدىشلەر لىانىن باستاپ نانچاڭ كوتەرىلىسىنە قاتىناسادى. كوتەرد- لىستەن كەيىن 74 - تۇانىنىڭ تۇانجاڭى بولپ، قوسىنعا ىلەسىپ، وڭىنۇستىككە شەرۇ تارتىپ گۇاڭدۇغعا بارادى. 10 - ايدىڭ سوڭىندا نانچاڭ كوتەرىلىسىندەگى قالدىق اسكەرلەردى ۇير قوسىن ەتىپ وز- گەرتىپ قۇرىپ، ۋاڭ درجو سانموۋجاڭ مىندەتىن وتەيدى، جۇ دى، چىن ي قا- تارلىلارمەن بىرگە قوسىندى باستاپ فۇجيان - گۇاڭدۇڭ - جياڭشى - خۇنان شەكاراسىندا اينالا شايقاس جۇرگىزىپ، قارۋلى كۇرەس جۇرگىزۋگە تاباندى بولادى. 1928 - جىلى 1 - ايدا شياڭنان كوتەرىلىسىنە قاتىناسىپ، باسشىلىق ەتىپ، جۇمىشى - دىقان توڭگەرىس- تىك ارمىياسى 1 - شىسىنىڭ سانموۋجاڭى بولادى. 1928 - جىلى 4 - ايدا جۇ دى مەن

خۇاڭ كۆڭلۈە:

سان مارتە ەڭبەك كورسەتكەن قىزىل ارميا قوبلاشىسى

جىلى گۇاڭجوۋ كوتەرىلىسىنە قاتىناسادى. سول جىلى جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسنا مۇشە بولادى.

1928 - جىلى 7 - ايدا خۇاڭ گۇڭلۇە پىڭ دىخۇاي قاتارلى جولداستارمەن بىرگە پىڭجياڭ كوتەرىلىسىنە باسشىلىق ەتىپ، جۇڭگو جۇمىشىى - دىقان قىزىل ارمىياسى 5 - جۇن 13 - شىسى 4 - تۇانىنىڭ پارتيا ۋا- كىلى، كەيىن قىزىل 5 - ارميا 2 - زۇڭدۇيى- نىڭ باستىعى مىندەتىن وتەيدى. سول جىلى 11 - ايدا قىزىل 5 - ارمىيانىڭ نەگىزگى كۇشتەرى جىڭگاڭشانغا شەرۇ تارتقانان كەيىن، ول قوسىندى باستاپ پىڭجياڭ، لىۋياڭ وڭىرىندە قالىپ بۇقارانى جۇملىد- رىپ، پارتىزاندىق سوعىس جۇرگىزىپ، خۇنان - خۇبەي - جياڭشى سوۋەتتىك رايو- نىن قۇرادى.

1929 - جىلى 9 - ايدا خۇاڭ گۇڭلۇە قىزىل 5 - ارمىيانىڭ ورنىباسار جۇنجاڭىنا تاعايىنداىلپ، قىزىل 5 - ارمىيانىڭ سولتۇس- تىك باعىتتا خۇبەيدىڭ شىعسى وڭىنۇستىك وڭىرلەرىن اشۇ، وڭىنۇستىك باعىتتا خۇنان - خۇبەي سوۋەتتىك رايوندارىمەن بايلانىستى اشۇ سىندى شايقاس جۇرگىزۇ ارەكەتىن بەلگىلەۋىنە ات سالسىپ جانە قوبلاسىشلىق ەتىپ، خۇنان - خۇبەي - جياڭشى سوۋەتتىك رايوندارىن كەڭەيتەدى.

1930 - جىلى 1 - ايدا خۇاڭ گۇڭلۇە قىزىل 6 - ارمىيانىڭ جۇنجاڭدىعنا اۋىستە- رلىپ، قوسىندى باستاپ جياڭشىيدىڭ باتسى وڭىنۇستىگىندەگى وڭىرلەردە جاپالى شايقاس جۇرگىزىپ، توڭگەرىستىك قارۋلى كۇشتەردى دامىتىپ، سوۋەتتىك اكىپىيات ورناتىپ، بىتىراندى پارتىزان وڭىرلەرىن كولەمدى توڭگەرىستىك باز-ا- لارعا اينالدىرادى. 7 - ايدا قىزىل 1 - ارميا جۇنتۋانى 3 - جۇنىنىڭ جۇنجاڭى مىن-

100

اپتېكىلى قاينانگەرلەر

100 قاھارمان ۇلگى تۇلعاسى“ بولپ تاڭ- دالدى.

”ۋاڭ درجو شىمىن بايرىعى رايونىن- نان شىشقان ايگىلى قاھارمان قۇربان، جۇڭگو جۇمىشىى - دىقان قىزىل ارمىيا- سىنىڭ تاڭداۋلى قوبلاشىسىى. ول ۇوزد- نىڭ قىسقا دا شۇعماللى عۇمرى ارقىلى كوممۇنىستەردىڭ اينماس سەنىمى مەن تالىپىسىن، ەر جۇرەك، مويماس كۇ- رەسكەرلىك رۇحتى، قۇربان بولۇدان قورىقپاتىتىن توڭگەرىستىك جىگەردى جاندى وعىندىردى“، - دەدى شىمىن اۋداندىق پارتيا تارىخىن زەرتتەۋ گەڭ- سەسىنىڭ ورنىباسار مەڭگەرۋشىسى لىۋ كۇاڭيياۋ.

شىمىن اۋدانى خۇنان مەن خۇبەيدىڭ شەكاراسىنا، ۇلېڭشان تاۋ سىلەمىنىڭ شىعسى سولتۇستىگىنە ورنالاسقان، جەر ۇتۇزىلىسى قاتەرلى، تەڭىز دەڭىگەيىنەن يىپىك بولپ، كەزىندە ۇلېڭشان تاۋىنداعى شوغىرلى تۇتاسقان ەرەكشە كەدەي وڭىر- دەگى اۋدان ەدى. بۇگىنگى تاڭدا شىمىن اۋدانى كەدەيلىكتەن ارلىپ، كەدەيلىك قال- پاعىن الپ تاستاپ، كۇنى كەشەگى ”كەدەي تاۋ ۇڭگىرىندە“ كەرەمەت وزگە- رىستەر تۇىلدى. 2020 - جىلدىڭ سوڭىندا انشياڭ - سىلي جوعارى جىلدامدىقتى تاس جولىنىڭ شىمىننان سىليعا دەپىنگى بولگىن- دە سىناق رەتىندە اۋتوكولىك قاتناۋعا ىلە- سە، شىمىن اۋدانى جوعارى جىلدامدىقتى تاس جول بولپاۋ تارىخىن اياقاتتىپ، جوعا- رى ساپالى دامۇدىڭ داڭعىل ارناستىدا ەك- پىندەي ىلگەرلەدى.

(شىنخۇا اگەنتىتىگىنىڭ 5 - ايدىڭ 14 - كۇنى چاڭشادان بەرگەن خابارى)

ماقتا كوكتەدى، وتىرىكتىڭ ئىشى شىقتى

□ لوپنۇر اۋدانى ۇدوڭقوتان اۋىلىنىڭ ماقتاشسى بىيراهيم توحتى

مەن قاراپايم ماقتاشمىن، وتباسىمىزدا 80 مۇ ماقتا اتىد-

زى بار. تاباۋدان بەرى كەيىر شەتىل كاسپورىندارى شىنچياڭنىڭ ماقتا ۇندىرىسى بارىسىندا ايتىلمىس ”زورلىقپەن ەڭبەككە سالۇ“ ماسەلىسى ورنىن تەۋىپ وتىر دەپ جالا جاۋىپ، شىنچياڭ ماقتاسىن قاساقانا شەكەدى، بۇل بۇكىل- دەي جات نىيەتپەن كۇيە چاققاندىق، ۇىز ماقتاشلاردىڭ كو- ڭىلىنە اۋىر قايپاۋ سالىدى.

ىلگەرىدە ماقتا ەڭۇ شىنىمەن وتە جاپالى ەدى. ۇىز تراكتورعا ەرىپ تۇقىم سەۋىپ، توپىراق جاۋىپ، توعان قازىپ سۇ جىناپ، جەر سۋاراتىنىز، ۇدارى بۇركۇ اسپابىن ارقالاپ ۇجۇرىپ ۇدارى شاشىپ، ماقتا تەرۇشلەردى جالداپ ماقتا تەرگىزەتىنىز. ال، قازىر اۋىل شارۋاشلىق تەحنىكاسى ەرەكشە تەز دامىپ، ۇىز ەگىس جۇمىسىنا ۇرى تۇرپاتتى تراكتور پايدالانىپ، ۇىر كۇندە 1000 مۇ جەر ەگەمىز؛ سۋارۇ، تىڭايىقىش بەرۋەدە تامشالاتىپ سۋارۇغا سۇيەنەمىز، ئىيەكتى اشىناق بولغانى، ۇىر جاعىنان سۋارىپ، ۇىر جاعىنان تىڭايىقىشى بەرە بەرەتىن بولدى؛ ماقتانى باپتاۋدا ۇشقىش اپ- پارات پايدالانامىز، ۇدارىنى ەرەكشە تەگىس شاشىپ، ۇىر تا- لاي اقشا ۇنەمدەلدى؛ ەڭ كەرەمەتى ۇرى تۇرپاتتى ماقتا تەرۇ ماشىناسى كۇنىنە 600 مۇ جەردىڭ ماقتاسىن تەرەدى. وسىنداي تەحنىكالار بولغاندىقتان، مەنىڭ 80 مۇ ماقتا اتىزىما ايلەم ەكەۋىمىز ابدەن جەتسەمىز.

شەتىل كاسپورىندارى كوزىن اشىپ انىقتاپ قاراسىن، شىنچياڭدا ”زورلىقپەن ەڭبەككە سالۇ“ مۇلدە بولغان ەمەس. ۇىزدىڭ ماقتالارىمىز كوكىتى باستاعان كەزدە سەندەردىڭ وتىرىكتەرىڭنىڭ ۇشى شىقتى.

□ بۈيۈپەنىڭ ئىنچىياڭغا ساپالىن جۇڭگوغا قارىسى سۈزىدەنە باتىل قارىسى تۇرامىز

شىنچياڭنىڭ گۈلدەنۋىن، دامۋىن بۇلدىرۇگە

جول بەرمەلىمىز

□ تۇرپان قالالىق ۇكىمەتتىڭ ورنىباسار باس خاتىشى گۈلشات احمەت

تاباۋدا پومپەو، جىڭ گو - ىن شىنچياڭ ۇيغۇر مۇسلى- ماندارغا جانە باسقا دا از ۇلتىتارغا قاراتا ”ناسىل چوپۇ“ جانە ”ادامىزاتقا قارىسى قىلمىس“ وتكىزدى دەپ جالا جاۋىپ، ۇلتىتار قاتىناسىنا دىرتكى سالۇعا، شىنچياڭنىڭ قوعام دامۇىنا نىقبال جاساۋعا ۇرىندى. مۇنداي ارەكەت جۇڭگونىڭ ىشكى سىىنە دورەكىلىكپەن كىپلىككەندىك، خالىقارالىق زانڭدى جانە خالىقارالىق قارىم - قاتىناس نەگىزگى ىلشەمدەرىن قالاعانىشا اياق استى ەتكەندىك، شىنچياڭداغى ۇار ۇلت خالىقنىڭ كوڭىلىنە اۋىر قايپاۋ سالىدى. مەن مۇنى قاتاڭ جازعرامىن، باتىل نالەت ايتامىن جانە قاتاڭ اىپتايىمىن.

پارتىيانىڭ كوپ جىل تارىبەسىن قاپبىلداغان از ۇلت كادرى رەتىندە، مەن شىنچياڭدا تۇپ، شىنچياڭدا ۇستىم، مەكەنىمىنىڭ دامۇ وزگەرىسىن ۇز كوزىمەن كوردىم. مەنىڭ ەڭ ۇلكىىن، ەڭ تەرەڭ اسەرىم شىنچياڭنىڭ دامۇنىنىڭ بارغان سايىن تەز دەپ، تۇرمىستىڭ بارغان سايىن جاقسارىپ، ۇلتىتار ارا قارىم - قاتىناسىنىڭ بارغان سايىن بەرەكەلى بولا تۇسكەنى بولدى. قاراپايم وتباسى بالاسىنان باسشى كادر بولپ جەتىلدىم، مەن باستان - اياق پارتىيانىڭ ۇتالىمى مەن مەيىرىن ەستەن شىعارمايمەن. 2017 - جىلى تۇرپان كاسپىتىك تەحنىكالىق شۇەيۋانىندا مىندەت وتەپ، وقۇ - اعارتۇ سىتەرد- نىڭ قاۋىرت دامىغاندىعن تىكە سەزىندىم، تۇرپان كاسپىتىك تەحنىكالىق شۇەيۋانى 2016 - جىلى قۇرىلغاننان 2021 - جىلعا دەيىن شۇەيۋانداغى وقۇشلار 3300 نەشە ادامنان 9700 نەشە ادامعا كۈبەيىپ، 90%تەن استام مەكتەپ بىتىرگەن وقۇشى جۇمىستانۇ ورنىنا باردى. سوڭعى جىلدارى ۇكىمەتتىڭ بار كۇشپەن قولداۋىندا شۇەيۋاننىڭ وقۇ، وقتۇ بايلىمى ۇزدىك- سىز ساپاللىلاندى، قازىر شۇەيۋاننىڭ قۇرىلىس اۋماعى 280 مىڭ شارشى مەتر، شۇەيۋاندا 115 كاسپىتىك ناقتىلى جاتىتەۋ بولمەسى بار بولپ، بۇكىل شىنچياڭداغى 100 نەشە كاسپىو- رىن، سىورىندارمەن مەكتەپ - كاسپىورىن سەلبەستىك قارىم - قاتىناسىن ورناتىپ، وقۇشلاردى ساپالى كاسپىتىك تەحنىكا- لىق ۇيرەنەۋمەن جانە پىراكتىكا، ناقتىلى جاتىتەۋ شارى - جاع- دايمەن قامدادى، مۇنىڭ ۇبارى پارتيا مەن ۇكىمەتتىڭ قام- قورلىغىنان، قولداۋىنان ايرىلمپايدى.

پومپەو، جىڭ گو - ىن شىنچياڭداغى ۇار ۇلت خالىقنىڭ كوزى كورەگەن، سەندەردىڭ وسەك - اياڭدارنىڭ شىنچياڭنىڭ گۈلدەنۋىنە، دامۇىنا كەدەرگى بولا المپايدى، جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ ۇلى گۈلدەنۋىنە ۇىپتى كەدەرگى بولا المپايد- دى، اۋنىدارىغا يە بولگىدار، شىنچياڭمىزدى سان - ساققا جۇگىرتىبەڭدەر، ايتىبەگەندە، وزگەگە سىلتەگەن شوقىبارلارنىڭ ۇز باستارىغا ۇىپىپ، خالىقتىڭ قارعىسىنا قالاسىڭدار!

ۋاڭ درجونىڭ سۈرەتى.

□ شىنخۇا اگەنتىگى تاراتقان

□ شىنخۇا اگەنتىگىنىڭ ىتىلىشى لىۋ ۋاڭمىن

خۇنان ولكەسى شىمىن اۋدانى موشى قالاشىى ۋاڭخۇانچياۋ قىستانغا ورنالاسقان ۋاڭ درجو قۇربانىنىڭ بايرىعى تۇراعى — جەرگىلىكتى ورنىنداعى ماڭىزدى نوگكەرىس- تىك ەسكى جۇرت، 2019 - جىلى جوندەلىپ شىت جاڭا بەينەگە ەنگەن. بايرىعى نۇراق- تىڭ شىنە ورنالاسقان ۋاڭ درجو قۇرباند- نىڭ ۇمۇسىنى ايسىندى دا ايدىندى. بىيل پارتيا تارىخىن ۇيرەنۇ تارىبەسى ورستەتىل- گەننەن بەرى ادامدار قۇربانىنىڭ بايرىعى تۇراعىنا بارىپ ەكىسكۇرسىيالاپ، نىزەت - قۇرمەتپەن قاراپ، ۋاڭ درجو قۇربانىنىڭ شۇعماللى نىگى سىتەرىن ۇيرەندى.

ۋاڭ درجو، 1903 - جىلى تۇعان، خۇناننىڭ شىمىن اۋدانىنان. 1920 - جىلى چاڭشاداعى ولكەلىك جياچۇڭ ونەركاسىپ مەكتەبىنە قاپبىلدانىپ، العاباسار وقۇشلار قوزغالىسىنا قاتىناسادى. 1924 - جىلى خۇاڭپۇ اسكەرى مەكتەبىنىڭ 1 - قازارىنا قا- بىلدىنادى، سول جىلى كۇزدە جۇڭگو

خۇاڭ كۆڭلۇەنىڭ سۈرەتى.

□ شىنخۇا اگەنتىگى تاراتقان

□ شىنخۇا اگەنتىگىنىڭ ىتىلىشى شۋاي ساي

خۇنان ولكەسى شياڭشياڭ قالاسىنىڭ جۇڭشا قالاشىغىندا كەرىپش اعاش قۇرىلمى- دى قاراپايم تۇرىعىندار تۇراعى بار، بۇل ارا جاسىل تاۋلار اراسىندا، جاسىل قارا- عاي، ارشالارمەن كومەكەرلىپ، تۇنىق سۇى مولدىرەپ اعىپ جاتادى. مىنە بۇل اىگىلى قىزىل ارمىيا قوبلاسىشىى خۇاڭ گۇڭلۇەنىڭ بايرىعى تۇراعى، ۇار جىلى كوپتەگەن پارتىيالى كادىرلار مەن وقتۇشى - وقۇشلار وزدىكتەرىنەن وسىندا كەلىپ، خۇاڭ گۇڭلۇەنى ساعىنا ەسكە الپ، ازا ۇمبىلدىرىپ، توڭگەرىستىك ۇدام- تۇرلى تارىبە الادى.

خۇاڭ كۆڭلۇە، 1898 - جىلى خۇناننىڭ شياڭشياڭىندا شارۋا وتباسىندا دۇنيەگە كەلگەن. 1916 - جىلى خۇنان ارمىياسنا قاتد- ناسىپ، پايجاڭ، لىانچاڭ بولادى. 1926 - جىلى سولتۇستىككە جورىق سوعىسىنا قاتنا- سىپ، ۇچاڭ قالاسىن اۋ سىياقتى شايقاستار- دا ەڭبەك كورسەتەدى. سول جىلدىڭ سو- ڭىندا خۇاڭپۇ اسكەري مەكتەبىنىڭ جوعارى دارەجەلى كلاسىنا كىرىپ وقىدى. 1927 -